

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ГАЛУЗІ»

Змістові модулі:

Методологія досліджень в галузі освіти»

«Освітологія»

«Компаративістика в галузі освіти»

для аспірантів

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

освітньо рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки»

Форма опису програми екзамену

Поля форми	Опис поля форми	
До екзаменаційного білету комплексного іспиту входить три питання, які охоплюють змістові модулі дисципліни «Розвиток наукової галузі»		
Рік навчання	2	
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки	
Форма проведення: письмова / усна / комбінована	Комбінована	
Тривалість проведення:	2 год	
Максимальна кількість балів:	40	
Критерії оцінювання:	Повнота викладу методологічних положень та стратегій розвитку дошкільної освіти	10
	Володіння науковою термінологією	10
	Уміння ілюструвати теоретичні положення прикладами з практики дошкільної освіти в Україні та за кордоном	10
	Логіка і грамотність презентації змісту відповіді	10
Перелік допоміжних матеріалів	-	
Орієнтовний перелік питань:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити онтологічну сутність основних категорій професійної освіти: професія, професіонал, компетентність, професійна діяльність. 2. Розкрити зв'язок теорії і методики професійної освіти з іншими науками. 3. Охарактеризувати основні фактори, які впливають на професійний розвиток: вікові зміни, система безперервної освіти, провідна професійно-орієнтована діяльність. 4. З'ясувати основні завдання професійної освіти , як наукової галузі. 5. Розкрити сутність законів і закономірностей, як основ отримання нових знань, аналізу наукових теорій та педагогічних технологій. 6. Сформулювати поняття закону в педагогіці. 7. Охарактеризувати базові закони, які впливають на розвиток професійної освіти. 8. Охарактеризувати закон циклічності у розвитку педагогічних теорій. 9. Охарактеризувати закон системної інтеграції та диференціації наукового знання у розвитку педагогічної теорії. 10. Розкрити сутність компетентнісного підходу, як теоретичної і практичної основи реалізації завдань професійної освіти. 11. Навести формулу спеціальності та подати її класифікаційні ознаки. 12. Види та ознаки сучасних наукових досліджень у галузі 	

професійної педагогіки.

13. Характеристика основних напрямів наукових досліджень у галузі педагогіки.
14. Актуальні пріоритети наукових досліджень зі спеціалізації “Теорія та методика професійної освіти”.
15. Показати зв’язок теорії і методики професійної освіти з іншими науками.
16. Закони і закономірності, як основа отримання нових знань та аналізу наукових теорій.
17. Розкрити сутність технологізації педагогічних теорій.
18. Структура наукового паспорту спеціальності.
19. Охарактеризувати професійні функції сучасного фахівця.
20. Охарактеризувати різні підходи до поняття “компетентність”.
21. Дефініційний аналіз поняття “готовність до професійної діяльності”.
22. Глосарій наукових понять, притаманних в Україні: структурні компоненти.
23. Охарактеризувати закон циклічності у розвитку педагогічних теорій.
24. Охарактеризувати закон природної, соціальної, культурологічної та технологічної обумовленості у розвитку педагогічних теорій.
25. Науковий паспорт спеціальності як відображення її змісту та особливостей.
26. Охарактеризувати методологію як систему знань та сукупності методів.
27. Розкрити сутність методології науки як вчення про організацію діяльності.
28. Методологія педагогіки: сутнісні характеристики.
29. Міждисциплінарний підхід у педагогічних дослідженнях.
30. Загальнонаукова методологія та методологія педагогіки: спільне та відмінне.
31. Навести історичні етапи становлення та розвитку освітології як наукового напрямку.
32. Сформулювати об’єкт та предмет освітології.
33. Провести дефініційний аналіз та класифікацію визначень поняття “освіта”.
34. Розкрити міждисциплінарний характер освітологічних досліджень.
35. Охарактеризувати етапи розвитку освітології: філософський, емпіричного знання, визначення освітології як наукової дисципліни; розгортання прикладних освітологічних досліджень, системні дослідження в галузі освітології.
36. Показати взаємозв’язок освітології з філософією, навести приклади.
37. Показати взаємозв’язок освітології з педагогікою, навести приклади.
38. Навести складові освітологічної підготовки.
39. Охарактеризувати сферу освіти як соціальний інститут. Навести приклади трансформації уявлень про освіту.
40. Сучасні освітні парадигми: сутність характеристики.

41. Синергетичні принципи освіти і науки.
42. Охарактеризувати поняття: “система”, “відкрита система”, “освітня система”.
43. Освітологічні засади дослідження тенденцій розвитку сфери освіти: внутрішні протиріччя, механізми прогресу, методи управління.
44. Охарактеризувати освітологію як галузь міждисциплінарного наукового знання.
45. Розкрити сутність поняття: “освітологічна підготовка”.
46. Філософія освіти як складова освітологічної підготовки. Розвиток філософії освіти в Україні.
47. Історія освіти як складова освітологічної підготовки. Значення історії освіти для модернізації освітньої галузі.
48. Соціологія освіти, як складова освітологічної підготовки. Соціокультурні технології створення освітньо-соціокультурного простору розвитку людини.
49. Культурологія освіти як складова освітологічної підготовки. Сутність освіти як складової культури.
50. Освітня політика: планування та прогнозування розвитку освіти.
51. Освітнє право. Правовідносини в галузі освіти.
52. Управління освітою. Розкрити особливості державно-громадського управління освітою.
53. Сутність та відмінності в дисциплінарних, міждисциплінарних, мультидисциплінарних та трансдисциплінарних дослідженнях.
54. Розкрити міждисциплінарне дослідження як процес і результат інтеграції різних галузей наукового знання.
55. Розкрити сутність методології як системи знань та сукупності методів.
56. Розкрити сутність та відмінності в фундаментальній, загальнонауковій та конкретнонауковій методології.
57. Охарактеризувати освіту як соціальний інститут.
58. Розкрити шляхи взаємодії сфери освіти з іншими соціальними інститутами.
59. Проаналізувати глобальні рейтинги у сфері освіти.
60. Компаративістика у сфері освіти як наука (мета, завдання, функції, методи).
61. Становлення і розвиток компаративістики в сфері освіти: глобальний контекст.
62. Становлення і розвиток компаративістики в сфері освіти в Україні
63. Провідні компаративісти та їх вплив на методологію компаративістики в освіті.
64. Глобалізація та європеїзація в освіті.
65. Стратегічні орієнтири (програми) міжнародних організацій (ООН, ЮНЕСКО, ОЕСР, ЄС, Рада Європи) у сфері освіти.
66. Глобальний рух на чолі з ЮНЕСКО «Освіта для всіх» (Education For All).
67. Глобальний рух на чолі з ООН «Цілі розвитку тисячоліття» (Millennium Development Goals). Ціль 2

- «Забезпечення універсальною початковою освітою».
68. Глобальний рух на чолі з ООН «Цілі сталого розвитку» (Sustainable Development Goals). Ціль 4 «Якісна освіта».
 69. Міжнародна стандартна класифікація освіти ЮНЕСКО (2011)
 70. Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя (2018)
 71. Рамка підприємницької компетентності (EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework).
 72. Рамка цифрової компетентності DigComp.
 73. Європейська рамка кваліфікацій (European Qualifications Framework).
 74. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment). Болонський процес. Україна і Болонський процес.
 75. Європейський простір вищої освіти (European Higher Education Area (EHEA)).
 76. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)) (2015).
 77. Туринський процес і професійно-технічна освіта.
 78. Тенденції розвитку шкільної освіти: світ, Європа і Україна.
 79. Тенденції розвитку вищої освіти: світовий вимір.
 80. Освіта дорослих: глобальні тенденції.
 81. Тенденції розвитку педагогічної освіти.
 82. Професійно-технічна освіта: тенденції розвитку.
 83. PISA. Україна та PISA 2018.
 84. TIMSS Україна і TIMSS.PIRLS.
 85. Інновації в оцінюванні навчальних досягнень: формувальне оцінювання, портфолійне оцінювання, MATURA.
 86. Практика підготовки докторів філософії у деяких провідних країнах світу.
 87. Академічна доброчесність та методи боротьби з плагіатом у зарубіжжі.

Екзаменатор: *Локишина Олена Ігорівна*, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту.